

Posudek na diplomovou práci Kristýny Salamonové „Hudba jako inspirace ve výtvarné výchově“

Autorka se zabývá tématem, které je na Katedře výtvarné výchovy rozvíjeno již od 90. let v badatelském projektu doc. Bláhy, s návazností na interdisciplinární pedagogické využití v didaktice výtvarné výchovy (např. doc. Fulková, Mgr. Cikánová). Historie vzniku práce byla nelehká; přes řadu osobních těžkostí se však podařilo autorce neuhnout z cesty a projekt dokončit přímo v prostředí školy, v roli učitelky-badatelky.

Kristýna Salamonová stála, stejně jako všichni, kteří se do tématu pustili, na pomezí dvou obsáhlých uměleckých a teoretických oblastí – výtvarného umění a hudby. Nároky na znalost obsahů obou oblastí a jejich strukturální provázanosti jsou obrovské. Autorka se je snaží prokázat v první části práce. S oporou v odborné literatuře, se v úvodních odstavcích zabývá širším, antropologicko- psychologicky pojatým chápáním kultury, jejíž součástí je umění a jeho funkce. To je základní premisa, z které autorka důsledně vychází, když se zabývá pedagogickou transformací obsahů obou druhů umění (str. 28 – 84). Nicméně teoretické uchopení této komplexní oblasti je příliš redukované a zjednodušené.

Dospět k pochopení místa umělecké tvorby a jejího zasazení do teoretických systémů není lehké. Právě proto zde nacházíme deficit v širší nastudované literatuře, v hloubce znalostí strukturálních vazeb a zákonitostí mezi uměleckými projevy a teoreticko/filosofickými kontexty. Autorka přistoupila i na určité zúžení širší problematiky (pojmy habitus a synestézie) a zvolila jen několik klíčových osobností a jejich tvorbu, (osobnosti umění z konce 19. a 20. století, str. 27), a to s ohledem na plánované pedagogické zpracování, ale jen s obecným slovním doprovodem, bez přímých vazeb na důsledné uplatnění v pedagogickém projektu.

Podstata práce tkví v oblasti pedagogických znalostí obsahu. To bylo vskutku pravým rébusem – přece jen, po časové prodlevě, se autorka musela teprve seznamovat s určitými širšími souvislostmi mezi obsahovou tematizací, jejími kontexty a reflexí jako základním tvůrčím prvkem pedagogického díla. Pod pojem výzkum, v části Výzkumná sonda, (s oporou v metodologii kvalitativních výzkumů ve VV, s využitím některých prvků zakotvené teorie) je zde zahrnuta komplexní pedagogická práce s dětmi, genealogie obsahů vyuč. jednotek, jejich reflexe, zaznamenávání komunikace, sledování výtvarné tvorby, charakteristika prostředí (škola), charakteristika habitů (rodina), práce s kurikulárními dokumenty (RVP a program Obecná škola). Tato část je členěna na podrobný popis, analýzu a reflexi pěti vyučovacích jednotek, které jsou nahlíženy ze všech uvedených hledisek. Strukturovat takto složitý systém je náročné a oceňuji úsilí, které autorka této systematické práci věnovala, ale přece jen zde chybí důsledné systémové řešení (viz tematický plán členěný do metaforicky pojatých celků Vltava, Rytmy z ráje, V katedrále, Nekonečný rytmus, Akční malba). Nicméně se v této části výzkumu vynořuje živý a mnohotvárný obraz tvůrčího dialogu autorky- učitelky a autonomních autorů – jejichž žáků: struktura vyučovací hodiny na 1. stupni ZŠ, (východisko žáků je zpracované do struktury), analýzy jednotlivých hodin, k návrhům pedagogického využití výzkumných nálezů – viz prostupné tabulky projektu členěné barvou (modrá- výtvarné umění a tvorba, červená- hudba) v oblasti cílů, konceptů, inspirací dílem a poznámek – kontextů. Po odborné stránce mám výhrady k odborné terminologii výtvarné a po formální stránce y k stylistické úrovni a málo pečlivé korektuře.

Navrhované hodnocení dobře.

V Praze, 2. 1. 2012

Doc. PhDr. Marie Fulková, Ph.D., vedoucí práce